UUTISET

Kierrättämisen ja uusiokäytön etusija on jäänyt kauniiksi periaatteeksi, kun mitään sanktioita ei ole. **PUHEENJOHTAJA JORMA MIKKONEN, YMPÄRISTÖTEOLLISUUS JA -PALVELUT RY**

Kierrätys jäänyt jätteenpolton jalkoihin

Kaatopaikkojen sulkeminen on ohjannut kuntia perustamaan alueellisia polttolaitoksia.

Yhdyskuntajätteiden kierrätys ei ole edennyt Suomessa sitten viime vuosikymmenen lopun, jolloin maahamme alettiin rakentaa alueellisia jätteenpolttolaitoksia.

Sitä mukaa kun jätteiden kippaamista kaatopaikoille on onnistuttu vähentämään, niiden poltto on lisääntynyt.

Ympäristöhallinnossa tilanne on tiedostettu. Pääpainona on kuitenkin ollut saattaa voimaan uusi kaatopaikkalaki, joka rajoittaa orgaanisen aineen kuljettamista kaatopaikoille ensi vuoden alusta.

”Jätteenpolttolaitoksissa palaa sellainenkin likainen muju, joka on tähän asti mennyt kaatopaikoille. Poltto on parempi ratkaisu, koska siinä ilmastonmuutoksen kannalta haitallista metaania ei vapaudu”, toteaa neuvotteleva virkamies **Ari Seppänen** ympäristöministeriöstä.

Suomalaiset polttolaitokset ovat erityisen tehokkaita. Koska ne tuottavat sekä lämpöä että sähköä, jopa 95 prosenttia jätteen energiasta saadaan hyödyksi.

Polttoon ei ole Seppäsen mukaan rakennettu ylikapasiteettia, sillä kuntien polttolaitoksiin ohjautuu jatkossa myös teollisuuden, rakentamisen ja muun elinkeinoelämän jätteitä.

Myös Helsingin yliopiston ympäristöekonomian professori **Markku Ollikainen** antoi viime viikolla jätelaitospäivillä kehuja uusille polttolaitoksille.

”Niitä suunniteltaessa on ensimmäistä kertaa ajateltu, että on riittävästi kokoa”, hän sanoi viitaten erilliskeräilyn ja pienten jätevirtojen pilkkomisen aiheuttamiin kustannuksiin.

”Tavoitteeseen päästään”

Suomi on kansallisesti asettanut tavoitteeksi kierrättää puolet jätteestä jo ensi vuonna. EU:ssa samaan tähdätään vuosikymmenen lopussa.

Toissa vuonna jätteistä kierrätettiin 32 prosenttia. Suomi on EU:n keskikastissa, vain hitusen edellä Puolaa ja Liettuaa, joiden jätehuolto on pitkälti syntynyt vasta EU-jäsenyyden aikana.

Seppäsen mukaan ministeriössä on käsitys, että kierrätykselle asetettuihin tavoitteisiin päästään poltosta huolimatta.

Siitä pitää huolen jätelain etusijajärjestys. ”Kaatopaikka on pahnanpohjimmainen vaihtoehto, johon turvaudutaan viimeksi”, hän muistuttaa.

Poltto on sitä parempi, mutta kaikkein suositeltavimpia ovat materiaalien hyödyntäminen ja kierrätys.

Lajittelu kehittyy

Energiateollisuus ry:ssä runsas jätteenpoltto nähdään siirtymänä kohti kiertotaloutta.

”En haluaisi asettaa sitä ja kierrätystä vastakkain”, asiantuntija **Katja Kurki-Suonio** sanoo.

”Luonnollisesti ei pidä polttaa sellaista, jota voidaan käyttää muussa: paperit ja kartongit erotellaan, jotta niiden kuidut saadaan käyttöön. Entistä enemmän voidaan kierrättää myös muoveja.”

”Jätteen joukossa on silti kierrätykseen kelpaamatonta, kuten monista materiaaleista valmistettuja tuotteita ja erilaista mössöä. Poltettuina ne korvaavat fossiilisia polttoaineita.”

Polttolaitokset ottavat vähitellen käyttöön laitosmaista esikäsittelyä, sillä teknologia, kuten robotit, kehittyvät nopeasti. Erottelumenetelmien kehittyessä myös polttolaitosten tuhkista saadaan arvokkaita metalleja talteen.

Kiertotalouteen tarvitaan kuitenkin myös markkinoita kierrätysmateriaaleista valmistetuille tuotteille.

”Uusiotuotteiden pitää olla kuluttajille turvallisia ja haluttuja”, Kurki-Suonio sanoo.

KAIJALEENA RUNSTEN

KIMMO HAIMI

Suomalaiset polttolaitokset toimivat tehokkaasti, koska niistä syntyy sekä lämpöä että sähköä. Kahmari lajittelee ja murskaa.

Jätteenpolttolaitokset

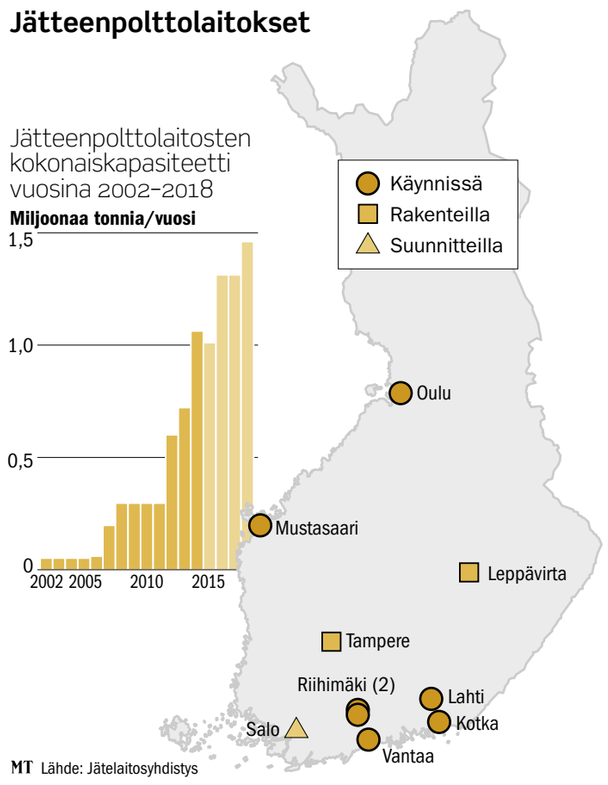

JÄTTEENPOLTTO

Yhdeksän laitosta

Alueellisia jätteenpolttolaitoksia on ensi vuonna yhdeksän, kun Tampereen ja Leppävirran laitokset valmistuvat.

Jos myös Ekokemin Salon laitos rakennetaan suunnitellusti, koko maan polttokapasiteetti nousee lähelle 1,8 miljoonaa tonnia vuonna 2018.

Yhdyskuntajätteen määrä on asettunut tällä vuosituhannella noin 2,5 miljoonaan tonniin.

Lajiteltua energiajätettä voidaan tämän lisäksi polttaa teollisuuden voimalaitoksissa muun energialähteen joukossa.

23 tällaista rinnakkaispolttolaitosta on saanut ympäristöluvan.

Niistä 15-20 on Energiateollisuuden arvion mukaan käyttänyt viime vuosina energiajätettä.

Yhdyskuntajätteiden määrä käsittelytavoittain vuosina 2002–2013

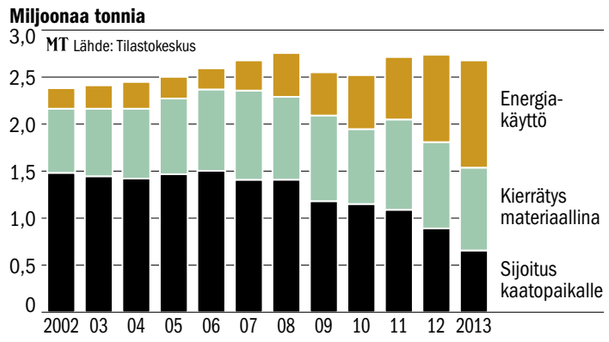

”Turvallista ja halpaa”

”Missä meni pieleen, kun vuonna 2007 tehtiin jätesuunnitelmat eikä kierrätyksessä ole tapahtunut mitään kehitystä?” pohtii Ympäristöteollisuus ja -palvelut ry:n puheenjohtaja **Jorma Mikkonen**.

”Kierrättämisen ja uusiokäytön etusija on jäänyt kauniiksi periaatteeksi, kun mitään sanktioita ei ole.”

Toinen iso virhe tehtiin hänen mielestään, kun tiukka kaatopaikkakielto astuu nopeasti voimaan. Mikkosen mukaan kunnallisia päättäjiä ei sen vuoksi käy kateeksi. ”Haetaan edullisin ja turvallisin ratkaisu. Se on ollut jätteenpoltto, kun valtiovalta ei ole pyrkinyt edistämään kierrätystä niin, että se olisi taloudellisesti järkevää.”

YTP:ssä kaivataan julkiselta sektorilta visioita, miten edistää bio- ja kiertotaloutta yhdessä kunkin alueen elinkeinojen kanssa.

KAIJALEENA RUNSTEN

Voimalaitoskäyttäjä Juha Tolvanen tarkkaili prosesseja perjantaina Vantaan Energian valvomossa.

Suomi kulkee muuta Länsi-Eurooppaa jäljessä

Viime vuonna yli 80 prosenttia yhdyskuntien jätteestä hyödynnettiin, Jätelaitosyhdistys laskee. Siitä yli puolet päätyi polttoon.

Jätteen osuus kaukolämmön tuotannosta on nopeasti nousussa. Viime vuonna se oli noin kuusi prosenttia. Tänä vuonna luku lähentelee kymmentä prosenttia, Energiateollisuus ry arvioi.

Muualla läntisessä Euroopassa on jo siirrytty kestävän kehityksen linjalla eteenpäin kohti kiertotaloutta.

EU-maista eniten kierrättävät Itävalta, Irlanti, Saksa, Hollanti, Ruotsi ja Tanska. Saksa on Sveitsin ohella jo kokonaan korvannut kaatopaikat kierrätyskeskuksilla.

”Suomi oli pitkään kaatopaikkojen maa”, kuvaa ympäristöministeriön neuvotteleva virkamies **Ari Seppänen**.

Jätteenpolttolaitoksia alkoi valmistua toden teolla vasta viime vuosikymmenen jälkipuoliskolla, kun politiikka muuttui. Sen jälkeen suuria laitoksia on noussut nopeaan tahtiin. Uusimpana poltto alkoi viime syyskuussa Vantaalla (MT 19.9.).

Ruotsi polttaa muillekin

Tanskassa ja Ruotsissa jätteenpolttoon ehdittiin rakentaa jopa liikakapasiteettia. Nyt huolena on, miten pitää kaukolämpöverkkoon kytketyt kalliit laitokset käytössä.

Ruotsin poltosta noin 40 prosenttia on tuontijätettä. Se polttaa suuren osan eteläisen

» Suomalaisilla teknologiayrityksillä on osaamista ratkoa jätealan ongelmia maailmanlaajuisesti.

JORMA MIKKONEN

Norjan yhdyskuntajätteistä, ja myös Turun seudulta laivataan nykyisin jätettä naapuriin.

Seppäsen mukaan Ruotsin kanssa on neuvoteltu Länsi-Lapin kuntien jätteen kuljetuksesta tarvittaessa naapuriin.

”Laanilan ekovoimalaitos Oulussa on kuitenkin ainakin toistaiseksi riittänyt pohjoisen tarpeisiin”, hän toteaa.

Suomen kanssa samaan suuntaan kulkevat itäisen Euroopan maat, joissa kaatopaikoista pyritään nyt eroon EU:ssa sovitun mukaisesti. Seppänen ennakoi, että Ruotsiin tullaan kuljettamaan jätettä ainakin Puolasta.

”Suomalaiset ovat toivottavasti enemmänkin niitä, jotka myyvät Puolaan kattiloita ja muuta teknologiaa. Tänne jätettä ei kuitenkaan tuoda poltettavaksi.”

”Pitäisi päinvastoin varmistaa, että Itä-Euroopan maat eivät rakentaisi enää uusia polttolaitoksia vaan hyödynnettäisiin jo olemassa olevia”, sanoo Ympäristöteollisuus ja palvelut ry:n puheenjohtaja **Jorma Mikkonen**, joka edustaa Pohjoismaita ympäristöalan yritysten eurooppalaisessa etujärjestössä.

Salon laitoksesta vääntöä

Vielä suunnitteluvaiheessa olevasta Lounais-Suomen laitoksesta käytiin taustalla kovaa keskustelua. Laitoksen kilpailutuksen voitti viime syksynä Ekokem, joka on ilmoittanut rakentavansa noin 100 miljoonan euron polttolaitoksen Saloon. Sen on määrä valmistua 2018. Viisi lounaissuomalaista seudullista jäteyhtiötä toimittaisi sille jätettä.

Useat ympäristöalan yritykset, mukaan lukien Mikkosen työnantaja Lassila&Tikanoja, sekä Sitra, Tekes ja ympäristöviranomaiset, olisivat mieluummin halunneet Lounais-Suomeen mekaanis-biologisen kierrätysratkaisun. Se olisi tuottanut uusioraaka-aineita, biopolttoaineita ja ravinteita. Loppu jäte olisi käsitelty energiajätteeksi ja turvallisiksi maantäyteaineiksi.

Mikkosen mukaan Lounais-Suomen laitos olisi vienyt suomalaista kiertotalouden osaamista eteenpäin.

”Suomalaisilla teknologiayrityksillä on erinomaista osaamista ratkoa jätealan ongelmia maailmanlaajuisesti. Mutta tarvitsemme kotimaisia referenssilaitoksia osoittamaan, miten kiertotalous toimii suomalaisteknologialla käytännössä.”

KAIJALEENA RUNSTEN

PÄIVÄN KYSYMYS

Kelpaako mänty-öljydiesel autoilijoille?

UPM:n mäntyöljydieseliä sisältävää polttoainetta on myyty toukokuun alusta lähtien St1- ja ABC-huoltamoilla.

Kelpaako kotimainen mäntyöljydiesel asiakkaillenne, St1:n toimitusjohtaja Mika Wiljanen?

Kyllä. Olemme saaneet erittäin paljon myönteistä palautetta.

Onko autoilijoita epäilyttänyt uudenlainen polttoaine?

Ei oikeastaan. Uusi Diesel plus ei ole tavanomaista dieseliä kalliimpaa, joten asiakas saa kaikki edut normaalihinnalla.

Mitkä edut?

Siinä on moottoria puhdistava ominaisuus ja korkea, yli 60:n setaaniluku, mikä tehostaa polttoaineen syttyvyyttä.

Miksi polttoaineessa on vain kymmenen prosenttia mäntyöljydieseliä?

Se johtuu siitä, että UPM:n Lappeenrannan biojalostamolla voidaan tuottaa vain noin 120 miljoonaa litraa dieseliä vuodessa. Uusiutuvaa dieseliä voisi käyttää sataprosenttisena, mutta tuotanto ei riitä siihen.

HANNA LENSU

Annikka Hurme

Valion Hurme vuoden paras markkinoija

Valion toimitusjohtaja **Annikka Hurme** on valittu vuoden markkinointijohtajaksi. Valinnasta vastaa Markkinointi&Mainonta ja Talouselämä-lehti.

Raadin mukaan Annikka Hurme on tehnyt pitkän ja menestyksekkään uran Valion markkinoinnissa. Valio on rakentanut luotettavia ja kestäviä suomalaisia brändejä jo 110 vuotta.

”Valiossa brändi- ja markkinointiasiat ovat olleet kahdeksan viime vuoden ajan toimitusjohtajalla. Se on mielestäni ainoa oikea tapa tehdä”, Hurme toteaa Markkinoin&Mainonta-lehdessä.

Brändääminen lähtee Hurmeen mukaan siitä, että on olemassa joku ylivoimainen etu.

”Valion vahvuuden pitää lähteä tuotekehityksestä, koska meillä ei ole sitä suuruuden ekonomiaa, mitä kilpailijoilla on Euroopan mittakaavassa. Arlakin on meitä kuusi kertaa suurempi liikevaihdoltaan.”

MT

Ykkösluokan sivutuotekin voidaan polttaa

Teurastuksissa syntyvät, hävitettäväksi määrätyt luokan 1 sivutuotteet hävitetään tavallisesti Honkajoki Oy:n kautta. Vaihtoehtoisiakin hävityspaikkoja on.

Käsittelylaitoksen lisäksi ne voidaan toimittaa hävitettäväksi jätteenä jätteenpolttolaitoksessa suoraan ilman esikäsittelyä, kertoo ylitarkastaja **Hanna Laatio** Elintarviketurvallisuusvirastosta.

Laation mukaan sivutuotteeksi menee kaikkiaan teollisuudessa paljon tavaraa, joka voitaisiin hyödyntää myös elintarvikkeena, mutta kysyntää tietyille vähempiarvoisille ruhonosille ei Suomessa ole.

Luokkien 2 ja 3 sivutuotteita hyödyntää esimerkiksi turkiseläinrehusektori, joka lähtökohtaisesti maksaa vastaanottamistaan sivutuotteista.

Maksun sivutuotteista voi saada myös lemmikkieläinten rehujen valmistajilta, jotka voivat hyödyntää osaa luokan 3 sivutuotteista.

TERHI TORIKKA